

"İslamofobiya qlobal meyillər: Çağırışlar və cavablar"

Bakıda "İslamofobiya: Qərəzin ifşa olunması və stiqmaların dağıdılması" mövzusunda beynəlxalq konfrans açılış mərasimindən sonra işini panel və plenar iclaslarla davam etdirir.

AZƏRTAC xəbər verir ki, ADA Universitetinin prorektoru, Milli Məclisin deputatı Fariz İsmayilzadənin moderatorluğu ilə keçirilən plenar iclasda "İslamofobiya qlobal meyillər: Çağırışlar və cavablar" mövzusu müzakirə edilib.

Dini Qurumlarla İş üzrə Dövlət Komitəsinin sədri **Ramin Məmmədov** qeyd edib ki, islamofobiya meyillilik son illərdə bütün dünyada artır və bu, artıq tək-cə fərdi münasibətlər səviyyəsində deyil, rəqəmsal media platformalarında da müşahidə olunur. Onun sözlərinə görə, islamofobiya, sadəcə, dini dözümsüzlük deyil. Bu, eyni zamanda sosial-psixoloji problemdir, cəmiyyətlərdə gərginlik və qarşıdurma toxumu səpir. Siyasi və ideoloji məqsədlərlə istifadə olunduqda isə daha təhlükəli forma alır. Qeyri-tolerantlıq bir millətin və ya fərdin problemi deyil, bu, ölkələri geri salan, cəmiyyətlərin inkişafını ləngidən zərərli yanaşmadır.

"İslamofobiya ilə mübarizə apararkən onun yalnız təzahürlərinə deyil, eyni zamanda köklərinə də nəzər salmalıyıq. Bu kökləri anlamaq, onları ifşa etmək və aradan qaldırmaq üçün daha genişmiqyaslı, strateji yanaşmalar tətbiq edilməlidir. Bu məsələdə multikulturalizm təcrübəsi olan ölkələrdən nümunə götürmək böyük əhəmiyyət daşıyır. Azərbaycan bu baxımdan nümunəvi ölkələrdən biridir. Ölkəmizdə yaşayan hər bir şəxs dini və etnik mənsubiyyətindən asılı olmayaraq özünü tamhüquqlu vətəndaş kimi hiss edir. Azərbaycan cəmiyyətində hökm sürən qarşılıqlı hörmət və tolerantlıq, multikultural dəyərlərin dövlət siyasətinin ayrılmaz hissəsi olması islamofobiya ən güclü cavablardan biridir", - deyər R.Məmmədov vurğulayıb.

G20 Dinlərarası Dialoq Forumunun prezidenti **Kol Durham** bu cür konfransın təşkili və belə bir fürsətin yaradılmasına görə Azərbaycana minnətdarlığını bildirib. Onun sözlərinə görə, islamofobiya mürəkkəb və dərin kök salıb. Bu, eyni zamanda sivilizasiyalar toqquşmasına gətirib çıxarır. Son illərdə ardıcıl olaraq G20-yə evsahibliyi edən ölkələr daha humanitar yanaşma ilə digər məsələlərə daha çox diqqət yetirirlər. Məsələn, ötən il Braziliya dayanıqlı inkişaf, enerji keçidləri, iqlim fəaliyyətləri və qlobal idarəetmə institutlarında islahatlarla yanaşı, aclıq və yoxsulluqla mübarizədə sosial inklüzivliyə diqqət yetirib. Bu il isə Cənubi Afrika həmrəylik, bərabərlik və davamlılığı özünün əsas mövzuları kimi müəyyənləşdirib.

KAICIID-in icraçı Baş katibi vəzifəsini icra edən **Antonio De Almeiday Ribeiro** beynəlxalq konfransın qlobal səviyyədə artmaqda olan islamofobiya ilə

mübarizəyə, həm də rəqəmsal dövrün yaratdığı yeni çağırışlara qarşı ortaq mövqe ifadə etmək üçün mühüm fürsət olduğunu deyib. Onun sözlərinə görə, rəqəmsal platformalar, əslində, maarifləndirmə və təbliğat üçün böyük potensial daşısa da, təəssüf ki, nifrət nitqi üçün də əlverişli zəminə çevrilib. Sosial şəbəkələrdə islama qarşı nifrət dolu ifadələr 21 faiz artıb.

"Bu vəziyyətlə mübarizə aparmaq üçün rəqəmsal platformalarda maarifləndirmə tədbirlərinin sayını artırmaq, dini liderlərin iştirakı ilə dialoq mühitləri formalaşdırmaq, beynəlxalq əməkdaşlığı gücləndirmək və ortaq mexanizmlər yaratmaq mütləqdir. Dini liderlər ictimai vicdanın formalaşmasında və dəyərlərin qorunmasında mühüm rol oynayır. Onların bir araya gətirilməsi, müxtəlif dinlər arasında anlaşma və hörmətin təşviqi, ayrı-seçkiliyə qarşı mübarizədə güclü təsir vasitəsi ola bilər", - deyər Baş katib əlavə edib.

ICESCO-nun Sivilizasiyalararası Dialoq Mərkəzinin direktoru **Xalid Fəthəlrəhman** konfransın beynəlxalq arenada ayıqlığın və dözümlülüyün təşviqi baxımından mühüm əhəmiyyət daşıdığını vurğulayıb. O, Azərbaycan Respublikasının ICESCO-ya verdiyi dəstəyə görə Prezident İlham Əliyevə və Azərbaycan xalqına yüksək ehtiramını çatdırıb.

Xalid Fəthəlrəhman bildirib ki, Qərbdə bəzi hökumətlər islamofobiya qarşı mübarizə aparsalar da, müsəlman icmalarına hələ də ciddi problemlərlə üzləşirlər.

"İslamofobiya elə bir məsələdir ki, ona qarşı ortaq səylər göstərilməlidir. Mühafizəkar qüvvələrə qarşı birgə fəaliyyət vacibdir. Bu məsələdə ICESCO-nun üzərinə böyük məsuliyyət düşür, maarifləndirmə işləri geniş şəkildə aparılmalıdır. Qərbdə insanlar İslam dini ilə bağlı kifayət qədər məlumata malik deyillər. Bu istiqamətdə həyata keçiriləcək tədbirlər onların düşüncə tərzinin dəyişməsinə töhfə verə bilər. Bu iş bütün insanları əhatə etməlidir. Sivilizasiyalar arasında heç kim kənarda qalmamalıdır", - deyər mərkəzin direktoru vurğulayıb.

Efiopiya İslam İşləri Ali Şurasının prezidenti, Efiopiya İslam Alimləri və Dinlərarası Şurasının sədri **İbrahim Tufa** islamın qarşılıqlı anlayış, bərabərlik, ədalət və kamillik üzərində qurulmuş din ol-

duğunu diqqətə çatdırıb. O qeyd edib ki, bu dinin təməlinə insanlara humanist və mərhəmətli yanaşma dayanır. Təəssüf ki, hazırda bir çox ölkələrdə müsəlmanlara qarşı nifrət və şübhə ilə yanaşma tendensiyası artır. İslam dininin şiddət və ekstremizm ilə əlaqələndirilməsi yalan və qərəzli yanaşmaların nəticəsidir. Xüsusilə də bu iddialar "söz azadlığı" adı altında təqdim olunur ki, bu da, əslində, azadlığın mahiyyətinə ziddir.

"Bəzi ölkələrdə etnik və dini ayrı-seçkilik davam edir. Kiçik müsəlman icmalarına qarşı psixoloji və fiziki zorakılıq artır, onların hüquqları tapdanır, mədəni və dini azadlıqları məhdudlaşdırılır.

Beynəlxalq hüquq və insan hüquqları prinsipləri isə bu cür davranışları qəti şəkildə rədd edir. Təəssüf ki, bəzi dairələr bu prinsiplərə əməl etmir və ayrı-seçkiliyi təşviq edən siyasət yürüdürlər. Bu səbəbdən biz müsəlmanlar islamın əsl mahiyyətini, onun gözəlliklərini, dəyərlərini və sülh çağırışını daha çox yaymalıyıq. Maarifləndirici tədbirlərin, mədəniyyət-lərəarası dialoqun və dini tolerantlığın təşviqi bizim üçün seçim deyil, tarixi və mənəvi borcumuzdur", - deyər Efiopiya İslam İşləri Ali Şurasının prezidenti vurğulayıb.

Ümumdünya Fətva Təşkilatlarının Baş katibi **İbrahim Nəcm** bildirib ki, Qərb dünyasında "fətva" anlayışı mənfi mənə daşıyır və çox zaman ölüm hökmü ilə əlaqələndirilir. Qeyri-müsəlmanlar "fətva" deyiləndə bunu sanki cəza və ya ölüm hökmü kimi qəbul edirlər. Bu da əsas problemlərdən biridir.

"Fətvanın nə olduğu barədə maarifləndirmə aparılmalıdır. Biz məlumat bolluğu içində yaşayırıq, amma eyni zamanda bilik və müdriklik, təəssüf ki, tükənmək üzrədir. Əslində, "fətva", sadəcə, məsləhətdir, onun hüquqi qüvvəsi yoxdur. Gənc alimlərə səlahiyyət verilməlidir ki, uca kürsülərdən çıxış etsinlər. Alimlər və mütəxəssislər islamı olduğu kimi təqdim etməlidirlər. Biz hamımız əməkdaşlıq etməliyik. İslamofobiya qarşı mübarizədə onlayn kursların təşkili faydalı ola bilər. Səsimizi daha da gücləndirib böyük auditoriyalara çatdırmalıyıq", - deyər İbrahim Nəcm əlavə edib.

Plenar iclas müzakirələrlə davam edib.